

درس نهم

تورم و کاهش قدرت خرید

بسیاری از فعالان میدان تولید که علاقه‌ای به از دست دادن سود نداشتند یا توان ماندن در برابر تورم را نداشتند، با کسری مواجه شده بود. یعنی هزینه‌هایش بیشتر از درآمدش شده بود و راهی جز افزایش مالیات نداشت. از طرفی وابستگی ساختار پولی کشور به دلار، کمر همه را شکسته بود. دلار کمیاب شده و نرخ برابری ریال و دلار به شدت بالا رفته بود. چندی پیش هر دلار با ۳ هزار تومان قابل تعویض بود، اما اکنون این عدد به ۱۶ هزار تومان رسیده بود. شاید دیگر هیچ نکته منفی‌ای که برای تولیدکنندگان خودنمایی نکند. تا قبل از این تحریم، خرید مواد اولیه مورد نیاز کارگاه‌ها محمدی را سخت کرده بود و اکنون تورم هم گلی به این بوستان افزوده بود!

موقعیت ۳

امیر علی: بابا یه جمعه رو می‌شه بی خیال کار بشین؟
ستایش: خب دلمون گرفت از بس شما توی خودتونین!
مادر: راست می‌گن بچه‌ها خب! چرا این کار شما تعطیلی نداره؟
پدر: نمی‌دونم چی کار کنم؟ یا باید قیمت محصولاتمون رو سه برابر کنم یا اینکه تعطیل کنم.
ستایش: همه که گرون کردن، شما هم گرون کنین!
پدر: فرض کن که این کارو کردم، بعد کشاورز بیچاره چی؟ میاد از ما بخره؟
امیر علی: بله که میاد! مگه تحریم نیستیم؟ جنس خارجی شده پنج برابر ایرانش شده سه برابر.
پدر: فرض کن قاچاق نیست و اومد جنس منو خرید، حالا میوه و محصولشو چند برابر بد

معلمین عزیز پیشنهاد می‌شود فقط سوال های مهم گفته شود تا هم که هر کاری دلشون بخواد می‌کنم

نکته: اساسی طراحی سوالات بنده
جووری هست که سوال های اضافی هم طراحی می‌کنم

ستایش: خب همه همین کار رو می کنن پدر من مگه چیه؟

پدر: نفست از جای گرم بلند می شه ها، من و تو داریم و می تونیم بخریم، اونى که نداشت و نداره

چی می شه؟

امیرعلی: چه افتضاحی!! چرا این طوری شد آخه؟

پدر: تورم همینه دیگه! مثل یخ فروشی که توی گرمای تابستون زیر نور آفتاب داره سرمایه اش

آب می شه، پول توی حساب بانکی تو هم بی ارزش می شه.

ستایش: تورم چه ربطی به ارزش پول داره بابا؟

مادر: بی خود نبود قدیمی ها می گفتن هرچی بدبختیه از پول شروع می شه.

امیرعلی: اگه اینترنت رو می دیدن چی می گفتن؟

گفت و گو در کلاس

- ۱- به نظر شما افزایش قیمت ها چه تأثیری در کسب و کارها خواهد گذاشت؟ ممکن است سودهای این برندها ممکن است سودها را های خریدی هم خوب و یا هم بد ببرد
- ۲- به نظر شما آیا میان تورم، پول و خرید کالاها رابطه ای وجود دارد؟
- ۳- چرا معمولاً گمان می کنیم تورمی که واقعاً وجود دارد، بیشتر از آن چیزی است که مسئولان بدان وجود اقتصادی می گویند؟ بر این اساس دلایل های متعددی وجود داشته اند از جمله عدم درایت مسئولین

بله برای تورم یعنی افزایش قیمت ها و کاهش قدرت خرید

نقشه راه

در این درس می خواهیم درباره رابطه تورم با پول گفت و گو کنیم و بدانیم چرا تورم یک آسیب و تهدید اقتصادی است. همچنین می خواهیم درباره محاسبه نرخ تورم مطالبی فراگیریم. این محاسبه درک بهتری از نوسان قیمت ها به ما خواهد داد. محاسبه تورم، همچنین باعث می شود تا بدانیم چرا میان آنچه از تورم احساس می کنیم و آنچه واقعاً در اقتصاد روی داده است، تفاوت هایی وجود دارد. در پایان این درس خواهیم توانست:

- چستی پول و رابطه آن با تورم را توضیح دهیم.
- مفهوم تورم را شناسایی و نرخ آن را محاسبه کنیم.
- تأثیر تورم بر کسب و کارهای اقتصادی را توضیح دهیم.

۳- محاسبه تورم چه فایده ای دارد؟

طرح مسئله

۴- آیا پول همان ثروت است؟ چرا؟ دفعه دهیم

یکی از باورهای رایج میان مردم این است که گمان می کنند، پول همان ثروت است. برای اینکه این باور را بیازمایید، کافی است به پولی که در جیبتان دارید فکر کنید؛ مثلاً شما با ۵۰۰۰ تومان پولی که در جیب دارید اکنون می توانید دو بسته بیسکویت بخرید. در حالی که با همین ۵۰۰۰ تومان در ۱۰ سال پیش می توانستید یک پیراهن و نریست سال قبل، یک کیف تهیه کنید. پس ارزش پول یا به عبارت دیگر، قدرت خرید پول کاهش پیدا کرده است.

حالا فرض کنید مدیر عامل یک شرکت تولیدی هستید و تورم باعث شده است تا یکی از نهادهای تولیدی سال قبل با ۵۰۰ میلیون تومان می خریدید، اکنون باید بابت همان نهاده، ۷۰۰ میلیون تومان پرداخت کنید. افزایش قیمت را روی محصول نهایی خود اعمال کنید. بنابراین پول همان شرکت است (هر ساله میزان پولی که دست مردم است افزایش می یابد. مثلاً حقوق کارمندان یا درآمد مشاغل افزایش می یابد).
اما آیا این به معنای ثروتمندتر شدن مردم هم است؟ پاسخ به این سؤال به این بستگی دارد که قدرت خرید پول و چه تغییری کرده است. برای اینکه بدانیم آیا قدرت خرید پول افزایش یافته است یا کاهش، باید با مفهوم تورم و پیش از آن با مفهوم پول، آشنا شویم.

پول چیست؟

۶- منظور از مبادله پایایی چیست؟ هر چه؟

پیش از این با مفهوم مبادله آشنا شدید. در یک اقتصاد پویا روزانه میلیون ها مبادله انجام می شود. کشاورزان و دامداران و صنعتگران و دیگر قشرها، محصولات خود را با یکدیگر مبادله می کنند. فرض کنید قرار باشد همه این مبادلات به صورت پایایی (تهاتری) صورت گیرد؛ یعنی (مثلاً کشاورز گندمش را با کفش صنعتگر مبادله کند) و مجدداً کفش خریداری شده را با گوسفند دامدار معاوضه کند. به همین شکل دامدار و صنعتگر نیز با گوسفند و کفش با یکدیگر مبادله کنند. در این صورت چگونه می توان گوسفند را با کفش مبادله کرد؟ چه تعداد گوسفند در برابر چه تعداد کفش باید مبادله شود؟ آیا گوسفندها یا گندمها در طی مبادلات گسترده فاسد نمی شوند؟ می شود آنها را به راحتی حمل کرد؟ تصور کنید یک نفر برای تأمین یکی از نیازهایش، مجبور باشد به دهان مراجعه کند و دهها مبادله کالا به کالا انجام دهد؛ به نظر شما چنین فرایندی، چه مشکلاتی ایجاد می کند؟ به دلیل همین مشکلات، بشر برای مبادلات خود، از کالایی با دوام و فاسدنشده و قابل تقسیم به تکه های کوچک و پرترف دار استفاده کرد. البته (در هر منطقه، کالایی خاص پرترف دار بود. مثلاً در ایران، غلات، هندوستان، صدف؛ در تبت، چای و در روسیه، پوست سمور خواهان بیشتری داشت. ساکنان این مناطق دهها بودند کالاهای اضافی خود را با این کالاها معاوضه کنند؛ زیرا اطمینان داشتند که با دادن این کالاها می توانند کالاهای مورد نیاز خود را دریافت کنند. به این ترتیب، این نوع کالاها به عنوان اولین پول، مورد استفاده قرار گرفتند. هر چند مبادله به وسیله کالاها یاد شده، با سرعت و راحت تر از مبادلات پایایی انجام می گرفت. افزایش نیاز و زیاد شدن حجم و تعداد مبادلات، مشکلات جدیدی را با خود به همراه آورد؛ از جمله اینکه کالاهایی به عنوان وسیله مبادله از آنها استفاده می شد، در صورتی که مدت زیادی بدون مصرف می ماندند (فاسد و غیره) استفاده می شدند. همچنین به دلیل حجم زیاد، فضای زیادی را اشغال می کردند. از سویی دیگر، تأمین نیاز و محافظت از این کالاها، هزینه نگهداری آنها را افزایش می داد که به تولید کنندگان، ضرر می رساند. به این ترتیب بشر دریافت که این کالاها وسیله مناسبی برای معامله نیست و به جای آن می توان از برخی فلزات، مثل طلا و نقره استفاده کرد. این انتخاب، موجب گسترش تجارت در داخل کشورها و بین ملت ها شد و فعالیت های قبیل دریانوردی و حمل و نقل را نیز رونق بخشید.

۷- مبادله پایایی خاص ارتفع دهید

۸- مشکلات مبادله با کالاها

- ۱- اولین پول در مبادلات اقتصادی چه بوده است؟ (مبادله پایایی خاص)
- ۲- مبادله پایایی خاص چیست؟
- ۳- مبادله پایایی چیست؟
- ۴- مبادله پایایی چیست؟
- ۵- مبادله پایایی چیست؟
- ۶- مبادله پایایی چیست؟
- ۷- مبادله پایایی چیست؟
- ۸- مشکلات مبادله با کالاها
- ۹- مشکلات مبادله پایایی چیست؟

۱۱- مزایای پول فلزی (انام سیرید) (فادرسنگاری - حمل و نقل و نگهداری آسان)

۱۲- شکل گیری اولین اسکناس های کاغذی اواخر دهه ۱۷۰۰ میلادی

با وجود فواید زیاد استفاده از پول های فلزی مثل طلا و نقره، باز هم مشکلاتی وجود داشت؛ مثلاً میزان طلا و نقره محدود بود و با افزایش تجارت و مبادله، به پول بیشتری نیز نیاز بود. در این میان (عده ای از بازرگانان هم) معاملات خود به جای پرداخت سکه های فلزی، رسیدی صادر می کردند که بیانگر بدهی آنان بود. طرف مقابل هم بر اساس اعتمادی که داشت، این رسید را می پذیرفت. به تدریج، بازرگانانی که به یکدیگر اعتماد داشتند، این رسیدها را بین خود مبادله می کردند. مردم هم برای در امان ماندن از خطرهای احتمالی و همچنین رهایی یافتن از حمل مسکوکات در معامله ها، پول های خود را به تجار یا صرافان معتبر می سپردند و در مقابل، رسید معتبر از آنان دریافت می کردند و در معاملات خود این رسیدها را به کار می گرفتند تا جایی که در دوران تمدن اسلامی، کارگری در بلخ رسید صرافی اسلامبل (استانبول) را می گرفت. این رسیدها در واقع نخستین اسکناس ها بود که پشتوانه آنها طلا و نقره ای بود که نزد صرافان و بازرگانان نگهداری می شد. رونق روز افزون کار صرافی ها، آنها را به نهادی مهم در اقتصاد تبدیل کرد که نام آن، بانک شد. مشکلات پول کاغذی چه بوده است؟

(پول امپالاتی یا سوء استفاده برخی صرافان از اعتماد مردم یا تعداد زیاد انواع رسیدها و صرافی ها) که آشنایی و اعتبار سنجی آنها را برای مردم سخت کرده بود، موجب شد تا دولت ها برای جلوگیری از بروز این گونه مشکلات به ناچار چاپ و انتشار اسکناس را بر عهده گیرند. فکر سپردن نشر پول به یک بانک تجاری از اینجا شکل گرفت. با گسترش ارتباطات، بانک ها فعالیت خود را گسترش دادند و نقل و انتقال اسکناس هم کم کم دشوار شد. در این میان (یکی از خدماتی که بانک ها ارائه دادند، چک بود. در معاملاتی که با چک انجام می شود، پول نقد بین افراد ردوبدل نمی شود، بلکه بانک موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می دهد. چون افراد خودشان مبلغ چک را روی آن می نویسند، به آن «پول تحریری» یا «تبتی» گفته می شود.

۱۵- اصطلاح از پول تبتی

افزایش حجم و سرعت مبادلات و همراه شدن آن با انقلاب دیجیتال و الکترونیک، موجب شد تا بشر به دنبال حسیات روش های سریع تر و راحت تر باشد. نتیجه امروز شاهدیم که پول الکترونیکی قابل ثبت در کارت های بانکی و قابل انتقال در شبکه های ارتباطی، خرید و فروش و انتقال دارایی را بسیار آسان کرده است) در آینده پول های دیجیتالی گوناگونی را خواهیم دید که فرصت ها و تهدیدات جدیدی را برای زندگی بشر ایجاد خواهد کرد.

«بیت کوین» یکی از این پول های نوظهور است.

۱۶- چه چیزی باعث شد تا بشر به دنبال روش های سریع تر و راحت تر باشد؟

۱۸- یک نمونه از پول های دیجیتال چیست و مزایای آن چیست؟
 ۱۹- بیت کوین چیست؟

- ۱- کالای خاص در مبادلات
- ۲- پول های فلزی
- ۳- پول کاغذی
- ۴- پول تحریری
- ۵- پول الکترونیکی
- ۶- پول مجازی (بیت کوین)

۱۷- پول الکترونیکی چه خوبهایی دارد؟

۲۰. منظور از اینکه پول‌های کاغذی، تحریری، الکترونیکی، خصوصیات اعتباری دارند پولی که شما در دست دارید و روی آن نوشته شده است ۱۰ هزار تومان، به این معنی نیست که این ورقه کاغذ به خودی خود، ۱۰ هزار تومان می‌ارزد؛ بلکه به معنی سند یا رسیدی است که به شما امکان می‌دهد، با آن معادل ۱۰ هزار تومان کالا یا خدمات دریافت کنید. اصلینامی که مردم به ارزش پول در مبادلات دارند (پشتوانه پول به‌شمار می‌رود زمانی که پول طلا و نقره و رایج بود، پشتوانه پول همان طلا و نقره موجود در خود پول بود. پشتوانه پول کاغذی هم پول‌های فلزی و سکه‌های طلا و جواهراتی بود که نزد صراف یا بانک بود؛ اما امروزه پول‌های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی که در دست افراد یا در حساب آنهاست، پشتوانه‌ای جز قدرت اقتصادی کشور ندارد.) ۲۱

۲۱. پشتوانه پول چیست و چه چیز است؟

۲۲. پشتوانه انواع پول‌ها (انام) چیست؟

نهاد بین‌المللی ما

ما یک مؤسسه سرمایه‌گذاری مطمئن هستیم. می‌توانید در مؤسسه ما سرمایه‌گذاری کنید و مطمئن باشید که هر سال ۳۰ درصد از سرمایه‌ای که گذاشته‌اید به شما سود می‌دهیم. نگران ما نباشید؛ ما با هر سختی و فداکاری و ایثاری که هست، سعی می‌کنیم این میزان سود را به شما تحویل بدهیم. اصلاً نگران منشأ درآمد ما نباشید. کسانی هم هستند که ما سرمایه‌ای در اختیارشان قرار می‌دهیم و آنها به ما سود می‌دهند. اساساً اقتصاد یعنی بده - بستان. این را شما که اقتصاد خوانده‌اید بهتر می‌دانید. اقتصاد، حساب و کتاب دارد. پول هم مثل سایر کالاها خرید و فروش می‌شود و سودی به آن تعلق می‌گیرد، والا چرا من و شما باید از حق استفاده از پول خودمان بگذریم و آن را به دیگری قرض بدهیم؟! نه، اصلاً توجیه اقتصادی ندارد. ما پول شما را می‌گیریم و در عوض سود پولتان را می‌دهیم. ما راضی، شما هم راضی و مدیر عامل ما هم راضی. چی؟ مدیر عامل ما اسمش چیست؟ چه اهمیتی دارد! همین قدر بدانید که او از فرشتگان مقرب درگاه الهی بود که کمی، البته فقط کمی، در مسئله آفرینش انسان و سجده بر او، با خداوند اختلاف نظر داشت!

اگر از رباخواری دست بر نمی‌دارید، بنا و پیامبرش، اعلام جنگ کنید.

(برگرفته از سوره بقره، آیه ۲۷۸)

۲۴- یکی از وظایف پول، وسیله پرداخت در مبادلات است؟ یعنی چه؟
۲۵- یکی از وظایف پول، وسیله سنجش ارزشی است؟ یعنی چه؟

۲۳- وظایف پول - ۱-۲-۳-۴

بر اساس آنچه گفته شد، می توان نتیجه گرفت که پول چهار وظیفه مهم دارد:

- ۱- وسیله پرداخت در مبادلات (۲۳) شما در مبادلات خود، پول را می پذیرید؛ زیرا می دانید که دیگران نیز پول را بابت کالاها یا خدمات خود، آن را خواهند پذیرفت. نقش اصلی پول در مبادلات، آسان سازی مبادلات است. (۲۴)
- ۲- وسیله سنجش ارزش (۲۳) با پول می توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آنها را سنجید. عملاً پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت ها را به یکدیگر آسان می کند. کشورها دارای واحد ارزش خاص خود هستند؛ مثلاً واحد ارزش در اتحادیه اروپا یورو، در آمریکا دلار و در ایران ریال (تومان) است. (۲۵)

- ۳- وسیله پس انداز و حفظ ارزش (۲۳) شما نیازهای گوناگونی دارید که با پرداخت پول، آنها را برطرف می کنید. بعضی نیازها هر روزه و بعضی در طول زمان پیش می آید و فرد همواره باید مقداری پول را برای رفع نیازهای آینده خود نگهداری کند. علاوه بر هزینه های روزمره، برخی هزینه های غیرقابل پیش بینی نیز هست که موقعیت های خاص پیش می آید. (۲۶)
- ۴- وسیله پرداخت های آینده (۲۴) در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می تواند وسیله مناسبی برای پرداخت های آینده نیز باشد. این وظیفه پول در روزگار ما کاملاً محسوس است؛ زیرا بیشتر معاملات تجاری در صورت پرداخت های آینده صورت می گیرد. خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله های بانکی نیز از همین نوع است. (۲۷)

۲۸- مفهوم نقدینگی چیست؟

یک استخر بزرگ با مقدار مشخصی آب را در نظر بگیرید. می توانیم کل پولی را که به شکل اسکناس در دست مردم و یا به شکل سپرده در حساب های بانکی نگهداری می شود، به حجم آب یک استخر تشبیه کنیم. کل حجم پول موجود در کشور، نقدینگی آن کشور به شمار می رود (همان طور که آب استخر قابل زیاد یا کم شدن است، حجم نقدینگی نیز کم یا زیاد می شود. البته در بیشتر موارد حجم نقدینگی در کشورها با افزایش روبه روست. سازوکار ایجاد نقدینگی یا در واقع چگونگی افزایش نقدینگی در کشور، سازوکار نسبتاً پیچیده است که نمی خواهیم در اینجا وارد جزئیات آن شویم؛ اما بد نیست بدانید که افزایش نقدینگی معمولاً ناشی از عملکرد بانک ها است) اگر می خواهید تا حدودی از این سازوکار سر در بیاورید، متن قاب صفحه بعد را مطالعه کنید.

۲۹- نقدینگی یک کشور به چه معناست؟
نسبت سز آن به آه چیست؟

این محدود بر طبق صفحه ۱۰۳ می باشد چون جان بود این جا باید در نظر گرفت

در هر صورت این گونه مؤسسات یا بانکها (چه ربوی و چه غیر ربوی) علاوه بر خدمات نقل و محافطت از پول، به اعطای وام و تأمین اعتبار نیز پرداختند. امکان گرفتن وام و اعتبار و فعالیت های اقتصادی تأثیر زیادی گذاشت.

این مؤسسات با چاپ رسید (پول کاغذی) قدرت خلق اعتبار یافتند و برخی هم از این فرصت سوء استفاده کردند. دولت ها هم با اطلاع از این مشکل، سعی کردند همان طور که حق سکه را منحصرأ در اختیار خود داشتند، حق چاپ و نشر اسکناس را هم از افراد و مؤسسات بگیرند. هر چند انحصار این حق در دست دولت، ظاهراً بانک ها را صرفاً به واسطه در پرداخت تبدیل کرده بود و دیگر نمی توانستند اسکناس چاپ کنند؛ اما ماهیت منحصر بانک، فراتر از آن بود. بعدها مشخص شد بانک ها حتی اگر اجازه چاپ پول را هم نداشته باشند امکان خلق پول را دارند. فرض کنید در جامعه ای یک بانک بیشتر نداریم و اولین مراجعه کننده به این بانک، مبلغی را برای سپرده بلندمدت می گذارد. بانک می تواند حداکثر تا سقف کل مبلغ را به دیگری وام دهد. حال اگر بانک شرط کند که وام افراد را به جای اسکناس، به صورت اعتبار یا چک پردازد و تمام کسانی که این چک ها را برای وصول به بانک می برند مجاب کند که پول نقد درخواست نکنند و در همان بانک حساب باز کنند و از خدمات چک یا کارت اعتباری استفاده کنند، در این صورت با پدیده منحصر به فردی روبه رو خواهیم بود. بانک می تواند به تعداد و به هر میزان که بخواهد، وام دهد، زیرا پول از گردش درون بانک خارج نمی شود. به فرایند خلق پول یا خلق اعتبار می گویند. دولت ها این توان عجیب بانک را نیز باید مهار کند به همین دلایل بانک ها و مؤسسات مالی و اعتباری می باید ماهیتاً نهادی غیر انتفاعی و صرفاً با هدف ارائه خدمات به فعالان اقتصادی باشند. بانک ها فقط با مجوز بانک مرکزی تأسیس می شوند و تمام فعالیت های پولی آنها باید تحت کنترل و نظارت شدید باشد.

- ۱- ماهی نقدی در بورس
- ۲- سیاست های پولی انقباضی
- ۱- افزایش نقدی در بورس
- ۲- سیاست های پولی انقباضی
- ۱- دولت کوپن افسارگیری استفاده می شود
- ۲- برای جلوگیری از افزایش قیمت ها یا کاهش قیمت ها در بورس

۳۲ - تورم را معرفی کنید. (ب) اثرات منفی تورم و بالغانی، مهمت ها و با اثرات منفی تورم (معمولاً هنگامی با تورم روبه رو می شویم و آن را احساس می کنیم که خواهیم کالای خریداری کنیم. در چنین حالتی اگر ببینیم برای کالای مورد نظر باید پول بیشتری پرداخت کنیم، متوجه حضور تورم در اقتصاد می شویم. البته به این نکته توجه کنید که هر گونه افزایش در قیمت را نمی توان تورم دانست؛ مثلاً ممکن است فروشنده ای بی انصاف کالای مورد نیاز شما را گران تر از آنچه هست، به شما بفروشد) آیا در این صورت می توانیم بگوییم این افزایش قیمت، تورمی است؟

۱- تولید کنندگان

۲- مصرف کنندگان

۱- تورم را می توان به این روش ها تعریف کرد:

- ۱- افزایش قیمت های نسبی از آنجا که قیمت ها با هم تغییر می کنند.
- ۲- تولید و خرید و فروش کالاها با یک مقدار پول کمتری.
- ۱- کاهش قدرت خرید پول.
- ۲- بر روی زمانه ها تأثیر منفی دارد.

۴۲- استفسار این من چینی تورم می داند؟ ۴۴- نرخ تورم در واقع یعنی چیست؟

۴۳- نرخ تورم، درصد افزایش سالانه سطح عمومی قیمت ها را می گویند. اگر قیمت کالاها در امسال نسبت به سال قبل ۲۰ درصد افزایش یافته باشد؛ یعنی ما نسبت به سال قبل تورم ۲۰ درصدی داریم و این به معنای آن است که قدرت خرید پول ما ۲۰ درصد کاهش یافته؛ یعنی (مثلاً ۵ هزار تومان) امسال ۲۰ درصد کمتر از سال قبل می توان کالا خریداری کرد.

۴۵- نرخ تورم چگونه محاسب می شود؟

۴۶- چگونه نرخ تورم را محاسبه می کنند؟

از شاخص قیمت مصرف کننده (CPI) بهره می برند برای تشکیل شاخص قیمت معمولاً برای اندازه گیری تورم از کالاهای گوناگون را که عموم مصرف کنندگان به طور منظم خریداری می کنند در نظر می گیرند، سپس دولت هزینه این سبد بازار را در طول زمان رصد می کند. اگر سبد در طی یک دوره مشخص، ۱۰ درصد افزایش داشت، CPI نیز ۱۰ درصد افزایش دارد (سبد بازار به معنی آن کالاها را شامل انواع مواد غذایی، ماشین، لباس، خدمات تفریحی و... پوشش می دهد).

۴۷- برای تسهیل سنجش قیمت مصرف کننده، دولت ها چه می کنند؟

۴۹- بعد از اینکه دولت ها از طریق روش گردآوری اولیای از قیمت ها چه می کنند؟

هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل - هزینه سبد بازار در ماه (سال) معین

حاصل شده از تقسیم صورت مصرف کننده

۴۹- CPI برای یک ماه (یا یک سال) معین

مثلاً فرض کنید در ماه جاری، هزینه سبد بازار یک میلیارد و صد میلیون تومان باشد. اگر هزینه سبد بازار در سال قبل، چنین ماهی، برابر با یک میلیارد تومان بوده باشد، آنگاه شاخص قیمت مصرف کننده برابر است با:

$$CPI = \frac{1100 - 1000}{1000} \times 100 = 10$$

مثال سوال ۴۹

عدد ۱۰ به ما می
عبارت دیگر، ما ن

۱۴ - پیامدهای

تورم از نظر علم
و ملامت باشد، با
می شود فضای

در بازار داشته باشند

واهی دیگر، مصرف کنندگان کالاها و خدمات نیز، با کاهش قدرت خرید پولشان مواجه می شوند. در این صورت، آنها نیز منفی خواهد گذاشت.

۴۱ - کاهش قدرت خرید چه اثری بر رزانه دارد؟

نرخ تورم در ایران از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶

نمودار تورم در ایران - سال پایه ۱۳۹۵

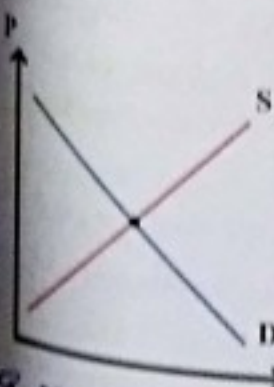
منبع: داده های بانک مرکزی

۴۲ - انحصار بجهت دولت در تعامل مردم با سیستم بانکی
۴۳ (توسعه رتبه اعتباری مبتنی بر توانایی مالی و موقعیت شغلی و اجتماعی)
۴۴ - وضعیت بازار و قیمت ها (۴۴)
۴۵ - منابع و امکانات طبیعی

فعالیت گروهی در کلاس

با توجه به آنچه تاکنون راجع به تورم آموختید، تحلیل کنید که اگر تورم بالایی در اقتصاد داشته باشیم، برای نمودار تقاضای مقابل چه اتفاقی خواهد افتاد (فرض کنید که نمودار عرضه و تقاضای مقابل مربوط به سبد کالاهای مصرفی مردم است).

۴۲ - برای قابل پذیرش بودن دولت در مقابل مردم، دست به انتخاب سیستم های جدید می زند
۴۳ - دولت ها با این سیستم های جدید در مقابل مردم می ایستند
۴۴ - استقلال و آفرینش اقتصاد را دست به انتخاب سیستم های جدید می زند
۴۵ - منابع و امکانات طبیعی

عدد ۱۰ به ما می گوید که از سال قبل تاکنون، ۱۰ درصد شاخص قیمت مصرف کننده رشد داشته است و یا به عبارت دیگر، ما نسبت به سال قبل، تورمی معادل ۱۰ درصد داشته ایم.

۱۴ پیامدهای تورم - اناناس برید

تورم از نظر علم اقتصاد، افزایش سطح عمومی قیمت‌هاست. وقتی این افزایش در سطح قیمت‌ها، بی‌رویه، پرنوسان و مداوم باشد، با تورم زیان بار روبه‌رو هستیم. تورم بر رفاه مردم و امنیت اقتصادی آنها اثر منفی دارد. تورم موجب می‌شود فضای کسب و کار بی ثبات شود و تولیدکنندگان و بازرگانان نتوانند پیش‌بینی درستی از آینده قیمت‌ها در بازار داشته باشند. به این ترتیب، تولید و خرید و فروش کالاها با مشکلات زیادی روبه‌رو خواهد شد. از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان کالاها و خدمات نیز، با کاهش قدرت خرید پولشان مواجه می‌شوند و این بر رفاه آنها اثر منفی خواهد گذاشت. متأسفانه اقتصاد کشور ما در سال‌های متمادی از تورم‌های لجام‌گسیخته آسیب‌دیده است.

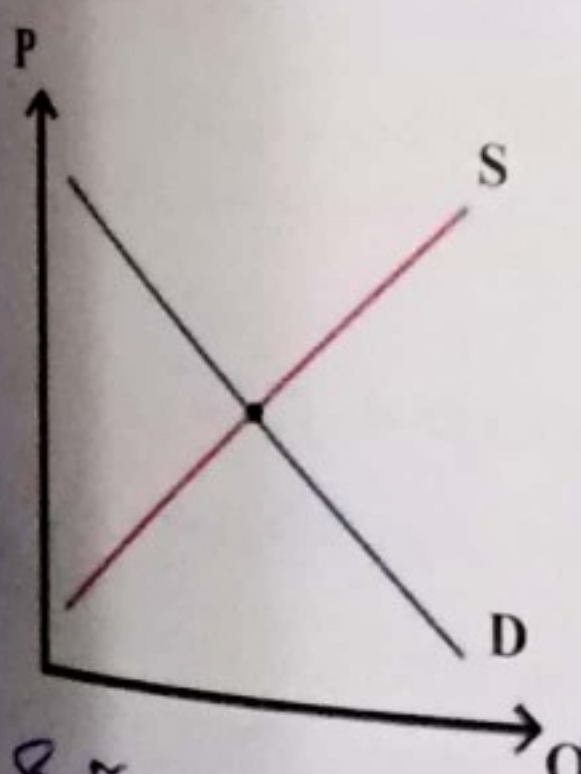
نرخ تورم در ایران از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶

نمودار تورم در ایران - سال پایه ۱۳۹۵

منبع: داده‌های بانک مرکزی

۴۲ - اناناس جمعیت دولت‌ها در تکالیف...
 ۴۲ (تورم مثبت) - میزان اعتماد در میان مصرف‌کنندگان...
 اناناس - وضعیت بازار در قیمت‌ها ۴۲

فعالیت گروهی در کلاس

با توجه به آنچه تاکنون راجع به تورم آموختید، تحلیل کنید که اگر تورم بالایی در اقتصاد داشته باشیم، برای نمودار تقاضای مقابل چه اتفاقی خواهد افتاد (فرض کنید که نمودار عرضه و تقاضای مقابل مربوط به سبد کالاهای مصرفی مردم است).

۴۲ - برای تعادل قدرت با زیر دولت‌ها...
 ۴۲ دولت‌ها با زیرین...
 ۱۰۲ استعلا و افتاد...
 اناناس - منابع و اعانات...
 ۴۲

۴۲ - برای تعادل قدرت با زیر دولت‌ها...
 ۴۲ دولت‌ها با زیرین...
 ۱۰۲ استعلا و افتاد...
 ۴۲

نقش تورم و نقش دولت

۴۴ - تورم به چه دلایلی ممکن است بوجود آید؟

گاهی علت تورم نابرابری عرضه و تقاضا است. این فزونی تقاضا بر عرضه، به صورت افزایش قیمت‌ها بروز می‌کند. تصور کنید که در تورم افزایش

در این صورت تنها عده محدودی از تقاضاکنندگان می‌توانند صاحب خودرو شوند. به نظر شما چه کسانی خودرو

بخرند؟ در سمت بالا می‌رود. اگر سایر کالاها نیز به نحو مشابهی افزایش قیمت داشته باشد، کم‌کم بر روی

قیمت‌ها اثر می‌گذارد و نرخ تورم کل کشور را افزایش می‌دهد. در این صورت دولت برای مقابله

با تورم باید میزان عرضه کالاها را افزایش دهد. دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد: روش

اول آن است که ظرفیت‌های تولیدی را افزایش دهد؛ اما از آنجا که این روش معمولاً زمان‌بر است، دولت‌ها ترجیح

می‌دهند از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم کنند. **۴۵**

فعالیت گروهی در کلاس

ویژگی‌های مثبت و منفی هر دو روش (افزایش عرضه و واردات) را بررسی کنید و به کلاس ارائه دهید.

۴۶ - افزایش درآمدهای نفتی چه پیامدهایی در ۲۸ - انواع سیاست‌های پولی را نام ببرید

تورم می‌تواند علت دیگری هم داشته باشد. اگر افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید هماهنگ نباشد، می‌تواند

سبب تورم شود. در این صورت دولت موظف است تا با کنترل میزان نقدینگی در کشور تورم را کنترل کند. **۴۷**

کشور ما (جمع) افزایش درآمدهای نفتی هر چند گاهی به افزایش ظرفیت‌های تولیدی کمک می‌کند؛ اما باعث رشد

درآمدهای اقتصادی و رشد حجم نقدینگی در کشور می‌شود که تورم‌زا است. علاوه بر این، نوسانات نرخ ارز نیز بر

ارزش پول ملی ما اثر منفی می‌گذارد و منجر به کاهش قدرت خرید پول ملی و در پی آن منجر به تورم می‌شود. **۴۸**

سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای مدیریت حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول اعمال می‌کند،

سیاست‌های پولی است. **۴۹** سیاست‌های پولی معمولاً به دو شکل انجام می‌شود:

۱- کاهش نقدینگی در گردش؛ **۵۰** سیاست کاهش نقدینگی یا انقباضی در گردش؛

۲- افزایش نقدینگی در گردش؛ **۵۱** سیاست افزایش نقدینگی یا انبساطی در گردش؛

سیاست اول به سیاست پولی انقباضی مشهور است و سیاست دوم را سیاست پولی انبساطی می‌گویند. زمانی که

اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی

سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد. در حالت رکود اقتصادی که

سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، معمولاً سیاست‌های انبساطی اعمال می‌شود. **۵۲**

یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرد،

سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور

مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند. **۵۳**

۵۴ - متغیر از سیاست بازار چیست؟

۵۵ - یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرد؟

۵۶ - سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور

مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند. **۵۷**

۵۸ - متغیر از سیاست بازار چیست؟

۵۹ - یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرد؟

۶۰ - سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور

مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند. **۶۱**

۶۲ - متغیر از سیاست بازار چیست؟

۶۳ - یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرد؟

۶۴ - سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور

مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند. **۶۵**

۶۶ - متغیر از سیاست بازار چیست؟

۶۷ - یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرد؟

۶۸ - سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور

مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند. **۶۹**

۷۰ - متغیر از سیاست بازار چیست؟

۷۱ - یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرد؟

۷۲ - سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور

مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند. **۷۳**

۷۴ - متغیر از سیاست بازار چیست؟

۷۵ - یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرد؟

۷۶ - سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور

مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند. **۷۷**

۷۸ - متغیر از سیاست بازار چیست؟

۷۹ - یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرد؟

۸۰ - سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور

با عرض عذرخواهی از شما دانش آموزان عزیز پاسخ تفکر و تمرین بر عهده خودتان می باشد

تهیه کننده : عرفان قاسمی